

2020Z03103

Vragen van het lid **Kuzu** (DENK) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *een VN-database met bedrijven actief in Israëliische nederzettingen* (ingezonden 17 februari 2020).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «New Database Will Aid Corporate Accountability» van Human Rights Watch over de publicatie door de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van een database met bedrijven actief in Israëliische nederzettingen in bezet Palestijns gebied?¹

Vraag 2

Deelt u de mening van Human Rights Watch dat «bedrijfsactiviteiten bijdragen aan het verankeren van nederzettingen, en aan daaruit voortvloeiende schendingen van rechten en het tweeledige discriminatoire Israëliische systeem?» Zo neen, waarom niet?

Vraag 3

Wat is uw reactie op het standpunt van Human Rights Watch dat de «publicatie van de database cruciale vooruitgang betekent in de wereldwijde inspanning om te waarborgen dat bedrijven hun medeplichtigheid bij schendingen van rechten beëindigen en het internationaal recht respecteren»?

Vraag 4

Herinnert u zich uw standpunt dat «aangezien de Mensenrechtenraad de Hoge Commissaris de opdracht heeft gegeven de database te creëren, [...] deze uitgevoerd moet worden»?² Steunt u zodoende het besluit van de Hoge Commissaris Bachelet om de database te publiceren? Zo neen, waarom niet?

¹ Human Rights Watch, 13 februari 2020, «New Database Will Aid Corporate Accountability» (<https://www.hrw.org/news/2020/02/13/israel-new-database-will-aid-corporate-accountability>), en: OHCHR, 12 februari 2020, «UN rights office issues report on business activities related to settlements in the Occupied Palestinian Territory» (<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25542&LangID=E>).

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 198.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de Hoge Commissaris buitengewoon zorgvuldig te werk is gegaan bij het samenstellen en publiceren van de database, zowel methodologisch als in het contact met betrokken bedrijven? Zo neen, waarom niet?

Vraag 6

Deelt u de mening dat het van belang is dat de database periodiek geüpdatet wordt, zodat bedrijven afhankelijk van hun betrokkenheid bij nederzettingen verwijderd of toegevoegd kunnen worden, zoals de VN-Mensenrechtenraad in zijn eerdere besluit over de database heeft voorzien?

Vraag 7

Verwelkomt u het wanneer bedrijven hun gedrag en activiteiten zodanig aanpassen, dat zij uit de database verwijderd kunnen worden? Kunt u een toelichting geven in het licht van het «ontmoedigingsbeleid» van het kabinet voor bedrijven en nederzettingen?

Vraag 8

Welke stappen gaat u zetten richting de vier Nederlandse bedrijven in de database, te weten Altice Europe, Booking.com, Tahal Group International en Kardan? Kunt u een toelichting geven in het licht van het ontmoedigingsbeleid?

Vraag 9

Herinnert u zich uw standpunt dat «de primaire verantwoordelijkheid om bewustzijn van bedrijven over risico's van betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen te vergroten bij de lidstaten ligt»?³ Begrijpt u én waardeert u de inzet van de VN-Mensenrechtenraad ten aanzien van bedrijven, ook in het licht van de UN Guiding Principles on Business and Human Rights?

Vraag 10

Deelt u de mening dat de database de verantwoordelijkheid van lidstaten niet ondermijnt en juist is bedoeld om lidstaten (en bedrijven) daarin te ondersteunen, door constructieve dialoog te faciliteren en transparantie te bevorderen? Zo neen, waarom niet?

Vraag 11

Heeft u kennisgenomen van de aanval van de Israëlische Minister van Buitenlandse Zaken Katz op de Hoge Commissaris Bachelet, waarin Katz haar kwalificeert als «partner en instrument» van de Boycot, Desinvesteringen en Sancties (BDS)-beweging?⁴ Wat is uw reactie daarop?

Vraag 12

Kunt u bevestigen dat de database a) geen uiting is van de BDS-beweging, b) niet voorziet in sancties tegen of boycots van bedrijven, c) consistent is met het differentiatiebeleid van de EU, en d) in lijn is met resolutie 2334 van de VN-Veiligheidsraad? Kunt u per punt een toelichting geven?

Vraag 13

Heeft u kennisgenomen van beschuldigingen van de Israëlische ministers Erdan en Cohen, die de VN en de VN-Mensenrechtenraad wegens het publiceren van de database van antisemitisme hebben beticht?⁵ Heeft u ook kennisgenomen van de uitspraak van de American Jewish Committee (AJC), dat de database «echo's oproept van nazi-boycots en zwarte lijsten tegen joden»?⁶ Deelt u de mening dat deze buitengewoon ernstige beschuldigingen

³ Idem.

⁴ MFA.GOV, 12 februari 2020, «Israel strongly condemns UNHRC Commissioner's announcement» (<https://mfa.gov.il/MFA/PressRoom/2020/Pages/Israel-condemns-UNHRC-Commissioner-s-announcement-12-February-2020.aspx>).

⁵ Times of Israel, 12 februari 2020, «UN human rights agency releases blacklist of 112 companies that aid settlements» (<https://www.timesofisrael.com/un-human-rights-agency-releases-blacklist-of-112-companies-that-aid-settlements/>).

⁶ AJC, 12 februari 2020, «AJC Deplores UN Blacklisting Firms Active in West Bank» (<https://www.ajc.org/news/ajc-deplores-un-blacklisting-firms-active-in-west-bank>).

onjuist en onacceptabel zijn? Bent u bereid daar nadrukkelijk afstand van te nemen? Zo neen, waarom niet?

Vraag 14

Herinnert u zich uw uitspraak dat Nederland in 2016 «geen voorstander van het instellen van de database [was], omdat het een voorbeeld is van de disproportionele aandacht voor Israël in VN-fora»?⁷ Hoe verhoudt zich dat standpunt tot het feit dat de VN-Veiligheidsraad, het primaire VN-orgaan voor vrede en veiligheid, in de periode 2009–2019 slechts twee resoluties ten aanzien van het Israëlisch-Palestijnse conflict heeft aangenomen, op een totaal van 636?⁸ Deelt u de mening dat deze cijfers getuigen van vergaande disproportionaliteit in het politieke voordeel van Israël?

Vraag 15

Begrijpt u tegen deze achtergrond de verontwaardiging van de Palestijnse VN-ambassadeur Mansour, zoals tot uiting gebracht in het volgende citaat: «Beweringen dat de VN met een buitensporig aantal resoluties voor Israël een uitzonderingspositie creëert, zijn dus selectief en misleidend, in het slechtste geval bevooroordeeld, omdat dergelijke beweringen de situatie in de Veiligheidsraad negeren, waar het tegendeel waar is en elke poging om de flagrante minachting van Israël voor het internationaal recht, het gezag van de Raad en zijn resoluties, waaronder 2334, te adresseren, [...] wordt geblokkeerd.»⁹ Zo neen, waarom niet?

Vraag 16

Herinnert u zich dat de EU, mede namens Nederland, op 17 september 2019 in de VN-Mensenrechtenraad nadrukkelijk heeft verwelkomd dat ten aanzien van Myanmar een VN-database is opgesteld met bedrijven en andere actoren betrokken bij mensenrechtenschendingen in dat land?¹⁰ Klopt het dat de VN in 2002–2003 een vergelijkbare database met bedrijven betrokken bij het conflict in Congo heeft gepubliceerd? Zo ja, deelt u de mening dat ook op grond daarvan de database met bedrijven actief in Israëlische nederzettingen geen uitzonderingspositie voor Israël creëert? Zo neen, waarom niet?

Vraag 17

Deelt u het standpunt dat het belang van de database aanzienlijk is toegenomen door de sterke groei van nederzettingen in de afgelopen drie jaar en het uitdrukkelijke voornemen van de Israëlische regering om de nederzettingen te annexeren, hetgeen ernstig inbreuk zou maken op het internationaal recht en een levensvatbare twee-statenoplossing permanent onmogelijk zou maken? Kunt u een toelichting geven?

Vraag 18

Wilt u deze vragen afzonderlijk en zo spoedig mogelijk beantwoorden, graag vóórdat de database tijdens de 43e zitting van de VN-Mensenrechtenraad, waar Nederland als lid aan deelneemt, wordt behandeld? Zo neen, waarom niet?

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid De Roon (PVV), ingezonden 14 februari 2020 (vraagnummer 2020Z02992), van de leden Van der Staaij, Voordewind (ChristenUnie) en De Roon (PVV), ingezon-

⁷ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 198.

⁸ Website Permanent Observer Mission of the State of Palestine to the United Nations New York, 18 december 2019, «Statement by H.E. Dr. Riyad Mansour before the United Nations Security Council» (<https://palestineun.org/statement-by-h-e-dr-riyad-mansour-minister-permanent-observer-of-the-state-of-palestine-to-the-united-nations-before-the-united-nations-security-council-the-situation-in-the-middle-east-2/>).

⁹ Idem.

¹⁰ OHCHR, 12 september 2019, «The economic interests of the Myanmar military» (https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/session42/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/session42/Documents/A_HRC_42_CRP_3.docx&action=default&DefaultItemOpen=1).

den 14 februari 2020 (vraagnummer 2020Z02996) en het lid Karabulut (SP),
ingezonden 14 februari 2020 (vraagnummer 2020Z02999)